

Een slim energiesysteem met zon als basis

Elektrische toepassingen gaan veel efficiënter om met energie dan fossiele verbranding, waarbij veel energie in de vorm van warmte verloren gaat. Daarom is kiest het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) ook voor elektrificatie als hoofdroute voor verduurzaming. Ook in de gebouwde omgeving is de keuze voor elektrificatie de juiste stap. Waar warmtenetten geen optie zijn vormen zonnepanelen, warmtepompen, elektrische auto's, batterijen en energiemanagement samen één duurzaam en slim geheel. Door het elektriciteitsgebruik af te stemmen op het aanbod kunnen huishoudens en bedrijven meer van hun eigen zonnestroom benutten, hun energiekosten verlagen en het elektriciteitsnet ontlasten. Zo blijft verdere elektrificatie en verduurzaming ook bij netcongestie mogelijk. Beleid voor het stimuleren van zonne-energie moet zich daarom richten op het realiseren van opwek in combinatie met slimme afnametechnieken die eigen zonnestroom efficiënt benutten. Het vergroten van het eigen verbruik van zonnestroom vormt de basis voor de nieuwe businesscase voor zon op dak.

Nederland heeft nog veel potentie om zon op dak te ontwikkelen. In theorie is er genoeg ruimte om 69 GW aan zonnepanelen op woningen en 55 GW op utiliteitsdaken te realiseren. De wens op deze potentie op dak te benutten ondersteunde de keuze van het Rijk om in 2023 de ontwikkeling van zon op land af te remmen. Sinds 2023 is de ontwikkeling van zonne-energie echter in alle sectoren hard teruggelopen. Eind 2025 was in totaal 29,4 GW aan zonne-energie aangesloten op het elektriciteitsnet. Om de richtwaarde van 75–95 GW zonne-energie in 2040 uit het NPE te bereiken, is vanaf 2026 jaarlijks circa 3–4,4 GW aan nieuwe capaciteit nodig. Voor de komende drie jaar wordt er slechts een ontwikkeling van 1,3 GW verwacht. Dat betekent dat er nu stappen gezet moeten worden richting een geïntegreerd elektriciteitssysteem in de gebouwde omgeving, waarbij zon een belangrijke rol zal spelen om te voldoen aan de groeiende elektriciteitsvraag.

Stimuleer zonnepanelen in combinatie met eigen verbruik

Zonnepanelen, warmtepompen, thuisbatterijen en elektrische auto's moeten als één energiesysteem worden behandeld. Door apparaten slim aan te sturen, kunnen huishoudens meer eigen zonnestroom gebruiken en het elektriciteitsnet ontlasten. Daarom roepen wij op:

- **Stimuleer geïntegreerde elektrificatie.** Maak binnen de ISDE-ruimte voor extra ondersteuning van huishoudens die zonnepanelen combineren met een interoperabele, slim aanstuurbare warmtepomp.
- **Stel interoperabiliteit als subsidievoorwaarde.** Apparaten moeten kunnen communiceren en samenwerken. Zo voorkomen we dat huishoudens nu investeren in apparatuur die later niet slim kan worden aangestuurd, waardoor kansen op eigen verbruik verloren gaan of later opnieuw aanpassingen nodig zijn.
- **Versnel de normering van slimme apparaten.** Duidelijke normen maken slimme aansturing en vergoeding voor geleverde flexibiliteit mogelijk.
- **Maak de overstap naar een slim energiesysteem simpeler.** Beperk het aantal verschillende aanspreekpunten waar particulieren terecht kunnen voor

subsidieregelingen, fiscale voordelen en decentraal georganiseerde ondersteuning mechanismes.

Maak flexibiliteit toegankelijk en haal fiscale belemmeringen weg

Huishoudens kunnen met zonnepanelen, batterijen, warmtepompen en laadpalen helpen om pieken op het elektriciteitsnet op te vangen. Daarvoor moeten zij hun elektriciteitsgebruik kunnen verschuiven en flexibiliteit kunnen aanbieden tegen een vergoeding. Daarom roepen wij op:

- **Maak lokale congestiemarkten toegankelijk voor huishoudens.** Vraag de minister wanneer huishoudens kunnen deelnemen en hoe zij hierover worden geïnformeerd.
- **Los dubbele energiebelasting bij opslag op.** Versnel de oplossing voor thuisbatterijen en neem ook bidirectioneel laden van elektrische auto's (V2G) mee, zodat teruglevering vanuit auto's niet wordt belemmerd.
- **Verlaag de btw op thuisbatterijen naar 0%.** Zonnepanelen en batterijen vormen steeds vaker één geheel. Maak gebruik van de ruimte in Europese regelgeving en sluit aan bij de landen die batterijen onder hetzelfde btw-0 tarief laten vallen dat geldt voor zonnepanelen. Dit kan de aanschaf vereenvoudigen en de kosten verlagen.

Benut bestaande bedrijfsdaken en parkeerterreinen beter

Gebouweigenaren, huurders en exploitanten van zonne-energie installaties zijn niet altijd dezelfde partij, waardoor degene die investeert niet noodzakelijk degene is die van de opgewekte stroom profiteert.

- **Evalueer de opbrengst van de nieuwe bouwregels.** Breng in kaart hoeveel extra zonne-energie de Nederlandse implementatie van de Europese richtlijn voor energieprestaties van gebouwen (EPBD) oplevert en of dat voldoende is voor de nationale doelen. Besteed daarbij specifiek aandacht aan datacenters en scherp de regels zo nodig aan.
- **Geef gemeenten de bevoegdheid om zon op geschikte bestaande utiliteitsdaken te verplichten.** Deze toezegging uit 2023 is nog niet gerealiseerd. Maak lokale normering mogelijk zolang landelijk beleid onvoldoende resultaat oplevert.
- **Herstel een landelijke investeringsregeling voor zonnecarports.** Een landelijke investeringssubsidie kan de hoge aanvangskosten helpen overbruggen en versnippering door provinciale regelingen tegengaan. Voer daarnaast gefaseerd landelijke normering in voor geschikte parkeerterreinen.

Wij gaan wisselen hierover graag verder met u van gedachten tijdens het rondetafelgesprek.

Met vriendelijke groet,

Wijnand van Hooff, algemeen directeur
Nold Jaeger, directeur beleid